

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง

School administrators' characteristics affecting teachers' functional competency under mukdahan Primary educational service area office

สิริขวัญ อาจวิชัย¹, ธันยาภรณ์ นวลสิงห์²

Sirikhawn Ardwichai¹, Thanyaporn Nualsing²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง 2) ศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง และ 4) ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง จำนวน 308 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มี 3 ตอนได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ตอนที่ 2 เท่ากับ .986 และ ตอนที่ 3 เท่ากับ .976 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และสร้างสมการเพื่อพยากรณ์ตัวแปรตาม โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 2) สมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะประจำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = 0.913$) 4) คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านมีมนุษยสัมพันธ์ และด้านความสามารถทางเทคโนโลยี ซึ่งเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

¹ Graduate Student Master of Education, Educational Administration Program, Faculty of Education Roi-Et Rajabhat University

² Lecturer of Educational Administration Program, Faculty of Education, Roi-Et Rajabhat University

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$Y' = .385 + .380X_5 + .132X_6 + .139X_1 + .118X_4 + .148X_2$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$Z' y = .409Z_{x_5} + .143Z_{x_6} + .184Z_{x_1} + .208Z_{x_4} + .172Z_{x_2}$$

คำสำคัญ: คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา, สมรรถนะประจำสายงานของครู, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพรคณาหาร

Abstract

This study aims to study about 1) school administrators' characteristics under Mukdahan Primary Educational Service Area Office. 2) Teachers' functional competency under Mukdahan Primary Educational Service Area Office. 3) The relation between school administrators' characteristics and teachers' functional competency under Mukdahan Primary Educational Service Area Office and 4) school administrators' characteristics affecting teachers' functional competency under Mukdahan Primary Educational Service Area Office. The sample were 308 teachers under Mukdahan Primary Educational Service Area Office. The research instrument was a rating-scale questionnaire which consisted of 5 levels and 3 aspects. The reliability using Cronbach's Alpha Coefficient was at .986 and .976. Percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient were used in data analysis and writing equations to forecast dependent variable using Stepwise Multiple Regression.

The results of the research were as follows:

1. School administrators' characteristics under Mukdahan Primary Educational Service Area Office generally was at the highest level.
2. Teachers' functional competency under Mukdahan Primary Educational Service Area Office generally was at the highest level.
3. School administrators' characteristics and teachers' functional competency under Mukdahan Primary Educational Service Area Office were at high level in positive correlation significantly different at the statically level of .01.
4. School administrators' characteristics: Morality and Ethics (X_5), Personality (X_6), Creativity (X_1), Human relations (X_4) and Technology Capability (X_2) affected teachers' functional competency under Mukdahan Primary Educational Service Area Office. These 5 correlation variables variance forecasting in teachers' functional competency under Mukdahan Primary Educational Service Area were at 84.90% significantly different at the statically level of .01. They could be described in equation of forecasting as follows:

The equation of school administrators' characteristics forecasting affecting teachers' functional competency under Mukdahan Primary Educational Service Area Office using raw scores

$$Y' = .385 + .380X_5 + .132X_6 + .139X_1 + .118X_4 + .148X_2$$

The equation of school administrators' characteristics forecasting affecting teachers' functional competency under Mukdahan Primary Educational Service Area Office using standard scores

$$Z' y = .409Z_{x5} + .143Z_{x6} + .184Z_{x1} + .208Z_{x4} + .172Z_{x2}$$

Keywords: school administrators' teachers' functional competency, mukdahan primary educational service area office

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงในบริบทโลกและภูมิภาค ทั้งในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่พัฒนาแบบก้าวกระโดด บังคับให้ส่วนนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงค่านิยม วิถีชีวิตรูปแบบเศรษฐกิจและปฏิสัมพันธ์ของคนใน สังคมไทย การศึกษาจึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมให้กับคนทุกช่วงวัยให้สามารถดำรงชีวิตใน สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ให้มีความรู้ ทักษะ สามารถศึกษาเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพ ของตนเองจนถึงขีดสูงสุดตามความสามารถ (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 108) ภารกิจ ที่สำคัญของหน่วยงานทางการศึกษา คือการพัฒนา ประชากรของชาติให้เป็นคนไทยในอนาคตที่จะต้อง มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีทักษะที่จำเป็น ในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน:ออนไลน์) หนึ่งในปัจจัยที่ต้องรับ ผิดชอบต่อการศึกษาไทยคือ “ครู” ซึ่งเป็นบุคลากร สำคัญในการยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษา การปฏิรูปคุณภาพการศึกษาจะเป็นไปไม่ได้เลย หากปราศจากการยกระดับคุณภาพครู ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในระบบ การศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,

ออนไลน์) การพัฒนาครูและกระบวนการเรียน การสอนในแนวใหม่ ต้องสร้างครูที่มีสมรรถนะใน การคิดวิเคราะห์ที่เป็น พวกเขาจึงจะสามารถสอน ให้นักเรียนนักศึกษาใฝ่การเรียนรู้ อ่านเองเป็น คิดวิเคราะห์ วิจัยแก้ปัญหา ทำโครงการเป็น (กรุงเทพ ธุรกิจ, 2564: ออนไลน์) ดังนั้น การส่งเสริมและ การพัฒนาสมรรถนะครูตามมาตรฐานวิชาชีพครู นั้น ต้องมุ่งที่ตัวครูเป็นสำคัญ ครูดีย่อมช่วยให้สังคม ดีขึ้นทุกด้าน (รัศมี สีหะนันท์, 2551: 1) สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงดำเนินการ ประเมินสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ทุกคนทั่วประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็น ฐานข้อมูลในการกำหนดกรอบการพัฒนาสมรรถนะ ครูตามนโยบาย พัฒนาครูทั้งระบบ ครูทุกคนจึง ต้องมีสมรรถนะประจำสายงานของครู ประกอบ ด้วย 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนา ผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำครู 6) การสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: 1-2)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความสำคัญ ในการจัดการศึกษา เพราะมีอำนาจตัดสินใจ

รวมทั้งกำหนดนโยบายของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดทั้งมีจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงจะนำไปสู่การจัดการและการบริหารสถานศึกษาที่ดี (ธีระ รุญเจริญ, 2550: 7) ผู้บริหารจะมีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงาน จึงต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะหลายๆ อย่างที่ผู้อื่นในหน่วยงานไม่มี หรืออาจ มีน้อย นั่นคือ การเป็นผู้ที่มีศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร (ถวิล อรัญเวศ, 2563: ออนไลน์) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะทางการบริหารย่อมนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย เนื่องจากคุณลักษณะทางการบริหารเป็นสิ่งที่ทำหน้าที่กระตุ้นการทำงานของบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษามีคุณลักษณะผู้นำที่ดีและเหมาะสม มีความเฉลียวฉลาด มีความกล้าหาญ มีความกระตือรือร้น มีลักษณะท่าทางดี สง่างาม น่าเลื่อมใส มีความยุติธรรม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีสุขภาพแข็งแรง (Bennis, 2000: 23) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ถ้ามีอยู่ในตัวผู้บริหารสถานศึกษา โดยสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมงาน มีความคาดหวังว่าการบริหารงานในสถานศึกษา จะได้รับความร่วมมือจากคณะครูทุกคน ทำให้การบริหารงานในองค์กรประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิผลได้ (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559: ออนไลน์) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะที่ดีทางการบริหารย่อมนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย เนื่องจากคุณลักษณะทางการบริหารเป็นสิ่งที่ทำหน้าที่กระตุ้นการทำงานของบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธีระ รุญเจริญ, 2553: 182)

จากการศึกษาการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

มุกดาหาร สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดเป้าประสงค์ (goals) ที่เกี่ยวกับครูไว้ว่า 1. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความสามารถและทักษะตามสมรรถนะและสามารถปฏิบัติงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้ ทักษะ การจัดการที่หลากหลาย เป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม และมีทักษะการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและเกิดประสิทธิผล ภายใต้เป้าประสงค์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร ให้ความสำคัญด้านการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านการส่งเสริมสมรรถนะเพื่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร, 2563: ออนไลน์)

ดังนั้น การที่จะพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของครู จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครู และผู้บริหารจำเป็นจะต้องรู้และเข้าใจขั้นตอนและกระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะประจำสายงานของครู เพื่อให้ได้บุคลากรที่ดี มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เมื่อการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษามีการดำเนินงานอย่างดีแล้ว การบริหารงานอื่นก็จะได้รับการจัดการแก้ไขหรือดำเนินการตามมาเป็นอย่างดี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร, 2563: 14)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนและปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร จึงเห็นความสำคัญและให้ความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร

ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางปรับปรุงคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานและการบริหารงานของสถานศึกษาในสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์
4. เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะประจำสายงานของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์
2. คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านความสามารถทางเทคโนโลยี ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านมีคุณธรรมจริยธรรม และด้านบุคลิกภาพ อย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ จำนวน 2,501 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์, 2563: 3)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ จำนวน 308 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง (Krejcie & Morgan บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 42-44)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Scale)

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับสมรรถนะการประจำสายงานของครู มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามระเบียบขั้นตอนของทางบัณฑิตวิทยาลัย โดยการแจกและเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างได้รับแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 308 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

มีการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณลักษณะ	ลำดับ
1. ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.64	0.37	มากที่สุด	3
2. ด้านความสามารถทางเทคโนโลยี	4.65	0.30	มากที่สุด	2
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.63	0.33	มากที่สุด	4
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.57	0.49	มากที่สุด	6
5. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.70	0.32	มากที่สุด	1
6. ด้านบุคลิกภาพ	4.61	0.31	มากที่สุด	5
โดยรวม	4.63	0.35	มากที่สุด	

จากตาราง 1 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความ

สามารถทางเทคโนโลยี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านมนุษยสัมพันธ์

2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน

สมรรถนะประจำสายงานของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	4.64	0.32	มากที่สุด	4
2. ด้านการพัฒนาผู้เรียน	4.66	0.38	มากที่สุด	2
3. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.75	0.34	มากที่สุด	1
4. ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.57	0.36	มากที่สุด	5
5. ด้านภาวะผู้นำครู	4.56	0.37	มากที่สุด	6
6. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนในการจัดการเรียนรู้	4.65	0.36	มากที่สุด	3
โดยรวม	4.64	0.36	มากที่สุด	

จากตาราง 2 พบว่า สมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้าน

การพัฒนาผู้เรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านภาวะผู้นำครู

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	Y	ระดับความสัมพันธ์
X ₁	1.000	-	-	-	-	-	.740**	สูง
X ₂	.755**	1.000	-	-	-	-	.785**	สูง
X ₃	.743**	.689**	1.000	-	-	-	.767**	สูง
X ₄	.189**	.252**	.368**	1.000	-	-	.508**	ปานกลาง
X ₅	.705**	.756**	.786**	.367**	1.000	-	.861**	สูงมาก
X ₆	.689**	.782**	.677**	.505**	.811	1.000	.841**	สูงมาก
X	-	-	-	-	-	-	.913**	สูงมาก

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก ($r_{xy} = 0.913$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การวิเคราะห์คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร

โมเดล	ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	F	P
1	X ₅	.741	.740	876.193	.000
2	X ₅ X ₆	.801	.799	91.147	.000
3	X ₅ X ₆ X ₁	.816	.814	25.500	.000
4	X ₅ X ₆ X ₁ X ₄	.841	.839	47.531	.000
5	X ₅ X ₆ X ₁ X ₄ X ₂	.849	.847	16.576	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรม (X_5) ด้านบุคลิกภาพ (X_6) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (X_1) ด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_4) ด้านความสามารถทางเทคโนโลยี (X_2) ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .385 + .380X_5 + .132X_6 + .139X_1 + .118X_4 + .148X_2$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'y = .409Z_{X5} + .143Z_{X6} + .184Z_{X1} + .208Z_{X4} + .172Z_{X2}$$

อภิปรายผล

จากการวิจัยคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้พบข้อประเด็นที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปรายและนำเสนอดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องแสดงออกถึงพฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกถึงการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ตั้งมั่นบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริต ยึดระบบคุณธรรมในการบริหารงาน เอาใจใส่ทุ่มเทให้กับงาน มุ่งพัฒนาการเรียนการสอน มีคุณธรรมและภาวะผู้นำ เป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสม ปฏิบัติเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อ

ความสำเร็จของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ชนก ตัดทะเดมิย์ (2559: 98) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ คุณธรรมจริยธรรมในการบริหาร ความเชื่อมั่นในตนเอง ภาวะผู้นำ ความฉลาดมีความรู้และความสามารถ การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ ความอดทนสูง มนุษยสัมพันธ์ และการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจริญญา เกษมศรี (2560: 75) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์ชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคะเนิงนิตย์ กิจวิธิ (2561: 33) ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านความซื่อสัตย์และคุณธรรม ด้านความมุ่งมั่นและพากเพียร มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน ด้านการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ และด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก

2. สมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ที่สุดทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการ ชั้นเรียนเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า จากการประเมินสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ ซึ่งเป็นการดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องของการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ การจัดระบบพัฒนาครูเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนาครูรายบุคคล โดยการประเมินสมรรถนะครูให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ครูเกิดความต้องการในการพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะตามที่กรอบมาตรฐานกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมานิตย์ นาคเมือง (2551: 211-215) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้น 5 ด้าน คือ 1) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ 2) สมรรถนะการพัฒนาผู้เรียน 3) สมรรถนะการบริหารจัดการชั้นเรียน 4) สมรรถนะการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจัย และ 5) สมรรถนะการทำงานร่วมกับชุมชน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สมรรถนะการพัฒนาผู้เรียน สมรรถนะการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจัย สมรรถนะการทำงานร่วมกับชุมชน และสมรรถนะการบริหารจัดการชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัดทนนา ทิมมณี (2553: 57-60) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนเทคโนโลยีชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครู สมรรถนะประจำสายงาน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการพัฒนาผู้เรียนและด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์

3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมาคือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถทางเทคโนโลยี ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ จากผลการวิจัยจะเห็นว่า คุณธรรม จริยธรรม บุคลิกภาพ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มนุษยสัมพันธ์ และความสามารถทางเทคโนโลยี ล้วนมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านภาวะผู้นำครู และด้านความสัมพันธ์กับชุมชนในการจัดการเรียนรู้ ล้วนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะประจำสายงานของครูทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นลินทิพย์ สังข์เจริญ (2557: 85-91) ได้ศึกษา เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครู สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันทา เชื้อมทอง (2564: 36) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสิรินธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 33 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนลิทธิธอร์ โดยรวมมีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพทุกด้านกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับค่อนข้างสูงอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร จากตัวแปรทั้งหมด 6 ตัวแปร มีตัวแปรที่ทดสอบแล้วส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 5 ตัวแปร ตามลำดับ ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความสามารถทางเทคโนโลยี เห็นได้ว่าตัวแปรเหล่านี้จะมีส่วนสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษาให้เห็นแสดงถึงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อบ่งบอกถึงคุณงามความดี เป็นแบบอย่างของผู้มีมาตรฐานทางจริยธรรมในวิชาชีพชั้นสูง มีเหตุผล มีคุณธรรม จริยธรรม และมนุษยสัมพันธ์ดี เพราะการบริหารงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาต้องอาศัยการสร้างมนุษยสัมพันธ์ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่บริหารคนภายในสถานศึกษา อีกทั้งยังต้องติดต่อประสานงานกับบุคคล ภายนอกสถานศึกษา ดังนั้น การสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีย่อมก่อให้เกิดงานที่ราบรื่นตามมา อีกทั้งผู้บริหารควรมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ซึ่งจะก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ และจะต้องมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ในลักษณะอ่อนน้อม ที่นำไปสู่การคิดค้นพบสิ่งแปลกใหม่ ด้วยการคิดดัดแปลง ปรับแต่ง ผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ รวมทั้งการประดิษฐ์คิดค้น ทฤษฎีหลักการได้สำเร็จ ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้นี้มีใช้เพียงแต่คิดในสิ่งที่เป็นไปได้ หรือ

สิ่งที่เป็นเหตุเป็นผลเพียงอย่างเดียวเท่านั้น หากแต่ความคิดจินตนาการก็เป็นสิ่งสำคัญ ที่จะก่อให้เกิดความแปลกใหม่ นอกจากนี้ ผู้บริหารจะต้องใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะโรงเรียนจะต้องติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองและชุมชน จึงจำเป็นต้องจัดให้มีเว็บไซต์ในการสื่อสารและยังสามารถให้ผู้ปกครองเข้าไปตรวจสอบการบ้าน พฤติกรรมการเรียนรู้ออกของนักเรียน การสอนของครูและผู้บริหาร ผ่านระบบออนไลน์ได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พงษ์ผดุง นวโลจิตรรัตน์ (2560: 47) กล่าวว่า ผู้นำแบบไทยอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้ 1) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ 2) คุณลักษณะด้านเทคนิคการบริหารงาน 3) คุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ 4) คุณลักษณะด้านความสามารถการบริหาร 5) คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ 6) คุณลักษณะด้านทักษะทางสังคม 7) คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการศึกษาพบว่าคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพรด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ แต่กลับเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและพึงปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างจริงใจ ศึกษาแนวทางการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นทั้งในและนอกสถานศึกษา ควรใช้วาจาที่ไพเราะ รื่นหู การใช้ถ้อยคำสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ ย่อมเป็นที่พึงปรารถนาของบุคคลทั่วไป เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ร่วมงานทุกคนทุกฝ่าย

กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ด้วยความพอใจและเต็มใจ ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีพฤติกรรมที่ไวต่อการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น พยายามยอมขมขื่นผู้อื่นด้วยความจริงใจ ให้กำลังใจอย่างเหมาะสม

1.2 จากการวิจัยพบว่าสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพุกตาหาร ด้านภาวะผู้นำครู มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ ดังนั้นครูควร “เป็นผู้นำ” และ “มีภาวะผู้นำ” ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้นักเรียนได้รับสิ่งที่ดีที่สุด สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถโน้มน้าว จูงใจให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ ร่วมมือในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรจัดทำนโยบาย/โครงการเสริมสร้างภาวะผู้นำของครู จัดกิจกรรมเสริมสร้างการระดมความคิดเห็นเพื่อก่อให้เกิดการเป็นภาวะผู้นำ เพื่อเป็นแนวทางให้ครูพัฒนาตนเองเกี่ยวกับภาวะผู้นำครู นำมาสู่การสร้างสรรค์งานที่มีประสิทธิภาพ เกิดคุณภาพในการทำงานให้สำเร็จ ลุล่วงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพราะภาวะผู้นำของครูเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในสถานศึกษา

1.3 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรม ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพุกตาหาร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงมีจรรยาบรรณวิชาชีพในการบริหาร ซึ่งจะเป็นที่ยอมรับนับถือของผู้ร่วมงาน ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดขวัญและกำลังใจ มีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และควรนำหลักธรรมเป็นพื้นฐาน ในการบริหารและแก้ไขปัญหาโดยใช้สติ

1.4 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านบุคลิกภาพ ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของ

ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพุกตาหาร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบุคลิกภาพที่ดี แต่งกายสะอาดเรียบร้อย มีกิริยาท่าทาง น้ำเสียง ภาษาพูดที่น่าเชื่อถือ และวางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ

1.5 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพุกตาหาร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะการคิด จะต้องคิดแบบมีกระบวนการอย่างเป็นระบบ มีความคิดที่แปลกใหม่ มีมุมมองการทำงานที่ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ ละเอียดยรอบคอบ และทันสมัย เพื่อการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ในสถานศึกษา

1.6 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์ ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพุกตาหาร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี โดยการสร้างความเป็นกันเอง ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจ ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน พร้อมทั้งยกย่องผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสมกำหนดแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ร่วมงานทุกคนทุกฝ่าย

1.7 คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความสามารถทางเทคโนโลยี ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพุกตาหาร ดังนั้น ผู้บริหารควรพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี มีช่องทางการติดต่อสื่อสารภายในและภายนอกสถานศึกษาที่หลากหลาย สะดวกรวดเร็ว และเข้าถึงง่าย ระหว่างครูและผู้บริหาร ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานในต่างอื่น ๆ เช่น ด้านภาวะผู้นำ ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านการวางแผน เป็นต้น เพื่อพัฒนาสู่ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

2.2 ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครู ด้านที่มีค่าเฉลี่ย

น้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านภาวะผู้นำครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

2.3 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

2.4 ควรศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานในเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรุงเทพมหานคร. (2562). ปัญหาหลักของการศึกษาไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/122393>
- คะเนิงนิตย์ กิจวีธี. (2561). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จริญญา เกษมศรี. (2560). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาคุณชายแดน อำเภอน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 [ออนไลน์]. วารสารการประชุมวิชาการระดับครุศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน: ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21. สืบค้นวันที่ 10 ตุลาคม 2564. จาก https://conference.edu.ksu.ac.th/file/20160809_2488101126.pdf.301-312
- ถวิล อรัญเวศ. (2563). ผู้บริหารมืออาชีพ. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2564, จาก https://thawin09.blogspot.com/2021/08/blog-post_55.html.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). สู่ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นลินทิพย์ สังข์เจริญ. (2557). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- พัฐณสิญ นวโลจิตร์ตัน. (25 กันยายน 2560). รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำแบบไทยอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคกลาง. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 4(2), 47.
- พิมพ์ชนก ตันทะเดเมย์. (2559). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- มัทนา ทิมมณี. (2553). *ความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครูโรงเรียนเทคโนโลยีชลบุรีจังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มานิตย์ นาคเมือง. (2551). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. คุษณบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รัศมี สีหะนันท์. (2551). *การประเมินสมรรถนะความเป็นครูของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (2563). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2564, จาก https://www.mdh.go.th/view.php?article_id=7286
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (2563). *แผนพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือประเมินสมรรถนะครู (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562*. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2564, จาก <http://skm.obec.go.th/portal2/wpcontent/uploads/2018/11/%E0%B8%99%E0%B9%82%E0%B8%A2%E0%B8%9A%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%AA%E0%B8%9E%E0%B8%90.%E0%B8%9B%E0%B8%B5-62.pdf>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *รายงานการศึกษาไทย พ.ศ.2562-2564 (EDUCATION THAILAND 2019-2021)*. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2565, จาก <https://online.fliphtml5.com/wbpvz/tmhz/#p=1>.

สุนันทา เชื้อมทอง. (2564, พฤษภาคม-สิงหาคม). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ของครูโรงเรียนสิรินธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33. *วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 4(2), 36.

Bennis, Warren G. (2000). *Organization Development: Its Nature, Origins and Prospects* ~ Massachusetts: Addison-Wesley,